

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

Sayı :10

18 Kasım 2008

İçindekiler

Çin'de Gelişmeler
ABD ile İlişkiler
AB ile İlişkiler
Diğer Ülkelerle İlişkiler
Türkiye'deki Kamu ve
Özel Kuruluşların
Çalışmaları

**Çin ekonomiyi 586
milyar dolarlık
paketle
canlandıracak**

**Çin'de GSYİH
büyümesi 3.
Çeyrekte %9'a
düştü**

ULUSLARARASI KURUMLARDA VE TÜRKİYE'DE ÇİN BAĞLANTILI GELİŞMELER

1980'ler itibariyle komünist sistemin kapalı yapısından açık piyasa ekonomisine geçişiyle hızlı bir büyüme sürecine giren Çin, uluslararası ticaret sistemine entegrasyonu sürecinde önemli bir basamak olan 2001 yılı Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) üyeliğiyle de tüm dünyanın dikkatlerini üzerine çekmiştir. Çin'in DTÖ üyeliği, dünya ekonomileri için büyük bir fırsat olmasının yanı sıra bazı tehditleri de beraberinde getirmesi, devletleri ve ilgili kurumları bu ülkeye yönelik bazı stratejiler oluşturmaya yöneltmiştir. Bu bültende, Çin'deki gelişmeler başta olmak üzere, çeşitli devlet ve kurumların Çin üzerine yaptıkları çalışma ve faaliyetler ele alınmıştır.

I. Çin'de Gelişmeler:

a. Ekonomi ve Politika

Çin hükümeti, iç talebi canlandırmaya yönelik 586 milyar dolarlık (4 trilyon yuan) teşvik paketi açıkladı. Başbakanlığın resmi internet sitesinde yer alan açıklamaya göre, bu miktar altyapının geliştirilmesi ve sosyal refahın artırılması için 2010 yılı sonuna yapılacak harcamalarda kullanılacak. Açıklamada, Çin'in, etkin bir mali politikayı benimseyeceği, 17,5 milyar dolarlık (120 milyar yuan) vergi yardımları sunulacağı ifade edildi.

Ayrıntılara yer verilmeyen planla, kırsal ve kentsel gelirin artırılacağı, ticari bankaların kredi limitlerini, öncelikli projelere ve kırsal kalkınmaya kaydıracağı kaydedildi. Ekonomisi ihracata dayalı olan Çin, ABD ve Avrupa'daki ekonomik yavaşlamanın etkilerini hissetmeye başlayınca, Çin Merkez Bankası 2 aydan kısa sürede faiz oranlarını 3 kez düşürdü. Çin ekonomisi, 3'üncü çeyrekte yüzde 9 büyüyerek, son 5 yılın en düşük büyüme seviyesini kaydetti. Uzmanlara göre Çin hükümetinin işsizlik baskısı altında kalmaması için ekonomik büyüme hızının yüzde 8'in altına düşmemesi gerekiyor.¹

20 Ekim'de açıklanan resmi verilere göre; Çin ekonomisi bu yılın ilk 3 çeyreğinde, geçen yılın aynı dönemine kıyasla **%9,9** oranında bir **büyüme** gösterdi. Tek haneli olan bu büyüme oranı, küresel finansal krizin yaşandığı şu günlerde yavaşlama trendine bir işaret olarak görülüyor.

İlk çeyrekte %10,6; 2. çeyrekte %10,1 olan GSYİH'deki büyüme oranı, 3. çeyrekte, **%9'a** düşerek son 5 senenin en düşük seviyesine geriledi. Global finansal kriz ve uluslararası piyasalarda zayıflayan talebin Çin ihracatı üzerindeki olumsuz etkisiyle; Çin'deki ekonomik büyüme oranının, 2007'nin 2. çeyreğinde yaptığı zirveden bu yana düzenli bir düşüş eğilimine girdiği görülüyor.

Ulusal İstatistik Bürosu sözcüsü Li Xiaochao bu konuyla ilgili olarak: "Her

Çin Komünist Partisi Reform Kararı aldı

şeye rağmen, Çin ekonomisi bu sene içinde ilk 9 ayda istikrarlı ve görece hızlı bir büyüme gerçekleştirmiştir. %9,9'luk büyüme oranı ile, 1970'lerin sonunda girdiği reform süreci ve açılma politikalarından bu yana süregelen %9,8'lik yıllık ortalama büyüme oranının hala üstünde bir performans sergilemektedir.” şeklinde konuştu.

Pekin’de 9-12 Ekim tarihleri arasında yapılan 17. CPC (The Communist Party of China) Merkezi Komite toplantısında; kırsal gelişim ve reformlar konusunda önemli kararlar alındı. Kırsal kesimde altyapının ciddi bir şekilde yetersiz olduğu, gelişime ve desteğe ihtiyaç duyduğu, kırsal gelişimin şart olduğu, çiftçi gelirlerinin düşük kaldığı ve iyileştirilmesi gerektiği gibi konulara dikkat çekilirken, problemlerin çözümünde yeni fikirler ve anlayışlar üzerinde çalışılması gerektiği vurgulandı.

Hükümet; kırsal kesimdeki sistemi yenileyebilmek için, kırsal ekonomiyi serbestleştirmek ve dinamiklerini geliştirmek suretiyle daha iyi bir ekonomik çevre yaratıp, kırsal gelişim politikaları üreterek bu alanda önemli hamleler yapacağını açıkladı. Yeni projeler arasında; ülke çapında sıkı ve kuralcı bir toprak yönetim sistemi kurulması, tarıma verilen desteğin genişletilmesi, kırsal kesimde modern bir finansal ağ oluşturulması, kırsal ve kentsel bölgeler arasındaki gelişimi dengeleyecek bir sistem kurulması ve kırsal kesimdeki demokrasinin gelişiminin sağlanması yer alıyor. Eğitim, sağlık, istihdam, konut, emeklilik gibi konularda kırsal kesimde kamu hizmetlerine daha fazla yatırım yapılacağı belirtildi.²

b. Enflasyon ve Para Politikası

Ekim ayında TÜFE enflasyonu %4 olarak gerçekleşti.

Ulusal İstatistik Bürosuna göre, Eylül ayında **TÜFE (Tüketici Fiyatları Endeksi)** geçen yılın aynı dönemine göre **%4,6** oranında artış gösterdi. Şehirlerde bu oran %4,4; kırsal kesimde ise %5,3 oldu. Haziran ayında %7,1, Temmuz ayında %6,3, Ağustos ayında %4,9 ve Şubat ayında %8,7 ile 12 yılın neredeyse en yüksek seviyesine ulaşmış olan TÜFE’deki bu veriler enflasyonun artık düşüş trendine girmiş olduğunu gösteriyor. Ekim ayında ise TÜFE geçen yılın aynı dönemine göre **%4** oranında artış gösterdi.

Geçen seneden bu yana enflasyonun en önemli katalizörü olan yiyecek fiyatlarında, Eylül ayında %9,7 olan artış oranı, Ekim ayında %8,5 oldu. Yiyecek dışı ürünlerin fiyatları ise %1,6 oranında arttı.

Çin Sosyal Bilimler Akademisi (CASS) Finans ve Bankacılık Enstitüsü’nde araştırmacı olan Peng Xingyun, enflasyondaki bu düşüş eğiliminin; hükümete enflasyonla ilgili endişe duymadan ekonomiyi rahatlatacak politikalar üretmesinde hareket alanı yarattığını belirtti. Xingyun’a göre, enflasyonun kısa dönemde yeniden yükselişe geçmesi çok düşük bir ihtimal. Xingyun, enflasyonun en erken gelecek yılın ikinci yarısında yükselişe geçebileceğini belirtti.

Ekim ayında ÜFE enflasyonu ise %6.6 olarak gerçekleşti.

Ulusal İstatistik Bürosuna göre, Ekim ayında **ÜFE** geçen yılın aynı dönemine göre **%6,6** oranında artış gösterdi. Ocak ayından Ekim ayına kadar geçen 10 aylık dönemde, bir önceki yıla kıyasla **%8,2** oranında arttı. Bu oran Eylül ayına kadar olan 9 aylık dönemde **%8,3**'tü. Eylül ayında **%14** oranında artış gösteren hammadde, yakıt ve enerji fiyatları ise, Ekim ayında **%11** oranında arttı.

Çin hisse senetleri değer kaybediyor.

Çin **hisse senetleri**, yatırımcılar arasındaki güvenin zayıflaması dolayısıyla geçen yıl 6.124 puanlık seviyeye zirve yaptığı dönemden bu yana yaklaşık **%70** oranında değer kaybetti.

Çin'in ihracat büyüme hızı düşüyor.

Çin ekonomisinin lokomotiflerinden biri olan **ihracat** da, küresel finansal kriz ve ekonomik yavaşlamadan ciddi bir şekilde etkilendi. Çin'in birinci ve ikinci büyük ihracat pazarı olan Avrupa ve ABD'nin ekonomilerinde durgunluk yaşanmasından dolayı ilk üç çeyrekte ihracat, geçen senenin aynı dönemine göre 4.8 puan düşüşle **%22,3** oranında büyüme gösterdi.

Bir başka önemli gösterge olan **perakende satışları** ise, Eylül ayında **%23,2**, ilk 3 çeyrekte ise bir önceki yılın aynı dönemine göre **%22** oranında artış gösterdi. Uzmanlar, Çin'in ihracatta yaşanan durgunluk sırasında, ekonomiyi canlandırmak için iç talebin harekete geçirilmesi gerektiğini vurguluyor.

Uzmanlara göre, ekonomideki yavaşlama ve enflasyondaki düşüş, gevşek para politikası ve daha proaktif mali politika taleplerini arttırabilir. Devlet Konseyi'nden yapılan açıklamada ise Çin'in krizin etkilerini atlatabileceği ama ekonomik büyümenin; şirket karları ve kamu gelirlerinin azalması ile düşüşe geçeceği, yine de bu olumsuz etkilerin ülkenin temel büyüme eğilimini değiştirmeyeceği belirtildi.³

Demir-çelik fiyatlarında düşüş devam ediyor.

Demir fiyatları, bir önceki aya göre **%12,4** düşerek Eylül ayı sonunda ton başına 1.200 yuan (176 Amerikan doları) oldu. Aynı şekilde çeliğin fiyatı da bir önceki aya kıyasla **%5,9** düşerek ton başına 5.670 yuan (830 Amerikan doları)'a geriledi. Çin Ticaret Bakanlığı tarafından yapılan açıklamaya göre; **demir-çelik fiyatlarının** daha da düşebileceği belirtildi. Ekonomik yavaşlama sonucu azalan talepten kaynaklanan fiyat düşüşleri nedeniyle dört büyük çelik üreticisi firma, üretimlerini bu ay **%20** oranında azaltacağını belirtti.⁴

II. ABD ile İlişkiler

Finansal krize karşı işbirliği mesajı

ABD Merkez Bankası ve Avrupa Merkez Bankası ile dört ülkenin merkez bankaları, finansal krizin ekonomi üzerindeki etkilerini asgariye indirmek için, 8 Ekim'de bugüne kadar görülmemiş acil bir ortak girişimde bulunarak, faiz oranlarını düşürdüler. Çin de ekonominin istikrarlı ve hızlı büyümesini sağlamak amacıyla bu girişime katıldı. Çin'in ABD'deki Büyükelçisi Zhou Wenzhong, çok sayıda ABD'li bilim adamının katılımıyla 8 Ekim'de düzenlenen bir seminerde yaptığı konuşmada, tüm dünyada yayılan finansal

Çin'den ABD'ye Tayvan tepkisi

krizle başa çıkmak için Çin ve ABD'nin işbirliği yaparak olumlu önlemler alması gerektiğini, krizin ancak ortak güç oluşturularak etkili şekilde aşılabileceğini belirterek şu şekilde konuştu:

"Çin ve ABD, dünyanın iki büyük motorudur. İki ülkenin ekonomisi, dünya ekonomisinin yüzde 40'ını oluşturuyor. Hangi açıdan bakılırsa bakılsın, Çin ve ABD aynı gemide gidiyor. Çin, ABD'nin içinde bulunduğu zor durumdan bir an önce kurtulmasını içtenlikle arzuluyor. Önemli iki büyük ülke olan Çin ve ABD'nin, yapıcı ortaklık ilişkilerini güçlendirerek, iki ülkenin hatta dünya ekonomisinin canlanmasına katkıda bulunacaklarını umuyorum."⁵

Çin'in, Tayvan'a silah satmayı planladığını bir süre önce açıklayan ABD ile bazı askeri anlaşmalarını iptal ettiği bildirildi. ABD Savunma Bakanlığı Sözcüsü Binbaşı Stewart Upton, Pekin yönetiminin, ABD'ye bazı üst düzey ziyaretlerini yapmayacağını ve diğer kimi planlarını da yerine getirmeyeceğini bildirdiğini söyledi. Upton, iptallerin, Çin'in askeri ilişkilerini siyasallaştırması anlamına geldiğini de bildirdi. ABD, Tayvan'a, aralarında füze ve helikopterlerin de bulunduğu dev bir askeri paket satacağını açıklamıştı.⁶

III. AB ile ilişkiler

7. Asya-Avrupa Zirvesi Pekin'de düzenlendi.

7.Asya-Avrupa Zirvesi (ASEM 7) 24-25 Ekim tarihlerinde Pekin'de düzenlendi. ASEM'in bu seferki toplantısında küresel ekonomik krizle başa çıkabilme konusunda ASEM üyeleri işbirlikçi bir tutum sergiledi.

Bu yılki ASEM toplantısı, 45 üye ülkenin liderlerinin tümünün ikinci toplantıdan bu yana ilk kez bir araya gelmesi açısından önemli idi. Bugüne kadar ASEM'e çok fazla önem vermeyen bazı AB ülkelerinin liderleri küresel iktisadi krizin AB ekonomilerini dar boğaza sokmasıyla birlikte bu tutumlarını değiştirdi ve krize karşı Asya ülkeleri ile işbirliği içerisinde gerekli önlemleri alabilmek için toplantıya katıldı.

ASEM ülkelerinin liderleri, "Uluslararası Finansal Durumla ilgili ASEM 7 Bildirisi"ni kabul ettiler. Bildiride, IMF ve diğer uluslararası finansal organizasyonların danışmanlığı altında dengeli bir uluslararası finansal durum yaratılabileceğine değinildi. Ülke liderlerine, dengeli bir para politikası, mali ve finansal düzenleyici politikaları izlemeleri, şeffaflıklarını arttırmaları ve kriz yönetim mekanizmalarını geliştirerek ekonomik gelişimlerini sürdürmeleri konusunda çağrıda bulunuldu. Liderler de gereken tedbirleri alıp, gerekli uygulamaları yürürlüğe koyacakları konusunda söz verdiler.

ASEM 7 toplantısında sürdürülebilir Kalkınma üzerine bir Beijing Deklarasyonu yayınlandı. Deklarasyon, ASEM üyelerinin enerji güvenliği, iklim değişiklikleriyle mücadele ve toplumsal uyumun sağlanması konularındaki işbirliklerini arttırması gerekliliğini vurgulandı.

Toplantıda değinilen diğer konular:

- Politik alanda, Asya ve Avrupalı liderler, Birleşmiş Milletler'in (BM) uluslararası yasaları kapsamında çok boyutlu uluslararası ilişkilerin geliştirilmesi, yine "BM Küresel Terör Stratejisi" kapsamında uluslararası teröre karşı birlikte mücadele edilmesi konularında işbirliği azminde olduklarını dile getirdiler. Liderler aynı zamanda Doğu Asya, ASEAN ve Güney Asya'nın entegrasyonu konusunu desteklediklerini de belirttiler. AB'nin genişlemesi süreci gelişmelerine de değinildi. Genişleme sürecinin Avrupa'da barış, istikrar ve kalkınma sağladığı belirtildi. Toplantılar da, Kore, Afganistan ve İran nükleer sorunu ile ilgili de görüşmeler yapıldı.

- Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) sisteminin, ASEM partnerleri arasındaki serbest ticareti arttırma, ticari ilişkileri çeşitlendirme ve Asya-Avrupa ülkeleri arasındaki ekonomik işbirliği fırsatlarını arttırmada önemli bir rolü olduğunu kabul ederek, bu bağlamda da DTÖ Doha Görüşmelerinin şu anki durumu ile ilgili endişelerini dile getirdiler. Liderler, Doha Görüşmelerinin olumlu ve dengeli bir şekilde nihai hal almasını arzu ettiklerini belirttiler. Liderler, Dünyadaki petrol ve gıda fiyatlarındaki hızlı artıştan duydukları kaygıları da dile getirdiler. Gıda yardımlarının arttırılması, ticari faaliyetlerin arttırılarak tüketim mallarındaki aşırı fiyat dalgalanmalarının önüne geçilmesi gerektiği konusunda fikir birliği sağladılar. Aynı zamanda yeniden yapılanma, bilim ve teknoloji alanlarında da ASEM ülkelerinin işbirliğini arttırmaları gerektiğine değindiler. Ayrıca, KOBİ'ler arasındaki yakın ilişkilerin ekonomik kalkınma ve istihdam yaratılması açısından büyük önem taşıdığını belirttiler.

Ayrıca ASEM'in bu yılki zirvesinde Çinli liderler, Avrupalı liderlerle 40'tan fazla ikili görüşme gerçekleştirme fırsatı buldular. Görüşmeler Çin'li taraflarca gayet olumlu olarak yorumlandı.⁷

11. Asya-Avrupa Forumu Pekin'de düzenlendi.

11. Asya-Avrupa İş Forumu 21-23 Ekim tarihleri arasında, 7. Asya-Avrupa Zirvesi (ASEM) ile birlikte yapıldı. Asya ve Avrupa iş çevrelerinden ve hükümet resmi temsilcilerinden toplam 600 kişinin katıldığı toplantıyı, Çin Uluslararası Ticaret Tanıtım Konseyi (CCPIT) düzenledi. CCPIT Başkanı Wan Jifei, AEBF 11'in başkanı olarak bir hoş geldiniz konuşması düzenledi. CCPIT Başkan Yardımcısı Wang Jinzhen foruma ev sahipliği yaptı.⁸

BUSINESSEUROPE Çin'e "Pazar Ekonomisi Statüsü" verilmemesi gerektiğini bir mektup yazarak Barroso'ya ilettili.

AB'nin Çin'e "Piyasa Ekonomisi Statüsü" vermesiyle ilgili olarak BUSINESSEUROPE, Avrupa Komisyonu Başkanı Barroso'ya henüz Çin'in bu statü için kriterleri yerine getirmedeğini belirten taslak bir mektup hazırlayarak üye derneklerin taslak mektupla ilgili görüşlerini iletmelerini istedi. Bu doğrultuda TUSİAD Çin Temsilciliğimiz tarafından BUSINESSEUROPE görüşüne paralel bir görüş hazırlanarak BUSINESSEUROPE'a iletildi.

Çin'e "Piyasa Ekonomisi Statüsü" verilmesi halinde Çin'den ithal edilen ürünlere AB'de anti-dumping önlemlerini uygulamak zorlaşacak. Bu

Çinli Hu Jia, AB Sakharov Özgür Düşünce ödülünü kazandı

nedenle Avrupa İş dünyası, Avrupa Komisyonu'nun siyasi bir yakınlaşma amacıyla Çin'e piyasa ekonomisi satışını bir taviz olarak vermesinden endişe duyduğunu mektupta dile getirdi.⁹

Avrupa Parlamentosu, 23 Ekim 2008 tarihinde Çinli siyasi eylemci Hu Jia'ya Sakharov Özgür Düşünce Ödülü'nü verdi. Avrupa Parlamentosu Başkanı Hans-Gert Pöttering, bu ödülü Hu Jia'ya vererek Avrupa Parlamentosu'nun bütün Çinli insan hakları savunucularının mücadelelerini kararlılıkla tanıdığını belirtti.

Bu yıl yirmincisi düzenlenen ödül “insan hakları ve demokrasi için yapılan mücadelelere önemli katkılarda bulunan kişilere” veriliyor. Ödülün bu yılki diğer adayları, Belaruslu başkan adayı Aleksander Kozulin ve Kongo Demokratik Cumhuriyeti'ndeki bağımsız seçim kurulunun başkanı Appollinaire Malu Malu olarak belirlenmişti.¹⁰

Avrupa Komisyonu Çin ve Vietnam'dan ithal edilen deri ayakkabılar için anti-damping vergilerini gözden geçiriyor.

AB Komisyonu, halihazırda uygulanan anti-damping vergilerini gözden geçirmeye karar verdi. Bu kararın, gözden geçirme sona erene kadar vergilerde genişleme etkisi yapacağı düşünülüyor. Gözden geçirme için gerekli olan yasal koşulların, temel anti-damping kurallarına göre açıkça sağlandığı belirtiliyor.

17 Eylül 2008 tarihindeki anti-damping danışma komisyonunda üye ülkelere bu konuda danışılmış, 15 üye teklife karşı çıkarken, 12 üye de kararı kabul etmişti. Ancak, bu oylama sonuçlarına rağmen, Avrupa Komisyonu'nun yasal zorunlulukları sürüyor. 12-15 ay içinde soruşturmanın bitirilmesi planlanıyor.¹¹

IV. Diğer ülkeler ile ilişkiler

Çin ve Rusya ortak bir işbirliği bildirisi yayınladı.

Çin ve Rusya 28 Ekim tarihinde Moskova'da bir bildiri yayınlarak stratejik işbirliğini geliştirme sözü verdiler.

Bildiri, iki ülkenin düzenli olarak gerçekleştirdiği başkanlar düzeyindeki müzakerelerin 13.'sünde Çin Başbakanı Wen Jiabao ve Rusya Başbakanı Viladimir Putin tarafından imzalandı.

İki başbakan da uluslararası ilişkilerdeki zorlukların böylesine arttığı bir dönemde Çin ve Rusya'nın işbirliğini geliştirmesinin önemine dikkat çektiler ve enerji, bankacılık ve yüksek teknoloji konularını içeren birçok alanda çeşitli anlaşma metinlerine imza attılar.¹²

V. Türkiye'deki Kamu ve Özel Kuruluşların Çalışmaları

Çinli Huawei Türkiye'de Ar-Ge merkezi kuracak.

GSM ve telekom operatörlerine ekipman sağlayan Çin merkezli Huawei şirketi, Türkiye'de yüzde 20-30 pazar payı hedefiyle çalışmalarını hızlandırdı. Şirket, Türkiye'de bir Ar-Ge merkezi kurmayı planlıyor.

Huawei Orta Doğu ve Kuzey Afrika (MENA) Teknolojiden Sorumlu Yönetici (CTO) Ofisi Üyesi Tufan Ünal, Huawei'nin Türkiye'deki

Çin yatırım için hükümetten kolaylık bekliyor.

faaliyetlerine 2002'de hız kazandırdığını vurgulayarak, Türk Telekom, Turkcell, Vodafone, Avea ve Tellcom'la projeler yürüttüklerini ifade etti.¹³

Dış Ticaret Müsteşarlığı (DTM) Serbest Bölgeler Müdürlüğü'nün organizasyonu ile temas ve incelemelerde bulunmak üzere İzmir'e gelen Çin iş adamları heyeti İzmir Ticaret Odasını (İZTO) ziyaret etti.

Çin Makine ve Elektronik Sanayi Ticaret İthalat ve İhracat Odası Başkanı Wang Zhanxiong, Çinli firmaların Türkiye'de yatırım yapma isteklerinin bulunduğunu, bu konuda Türk hükümetinden bürokratik yönden kolaylık sağlamasını beklediklerini söyledi. Zhanxiong, ziyarette yaptığı konuşmada, heyette makine, elektrik, motosiklet, gıda ve tekstil gibi çeşitli sektörlerden temsilcilerin bulunduğunu, bu firmaların Çin'de oldukça etkili firmalar olduğunu, Türkiye'de yatırım yapmaya çok ilgi duyduklarını söyledi.

Sektör temsilcilerinin İzmir'de incelemelerde bulunduğunu aktaran Zhanxiong, Türk iş adamlarını Çin'e davet ederek, Türkiye'deki serbest bölgelerin avantajlarını orada anlatmalarını istedi.

Uzun yıllardır Çin ile ticaret yapan İZTO Yönetim Kurulu Muhasip Üyesi Necmi Çalışkan ise Türkiye ile AB arasındaki Gümrük Birliği anlaşmasını hatırlatarak, "Bu anlaşma sayesinde Türkiye'de kurduğunuz herhangi bir şirket, tıpkı bir Türk firması gibi AB ülkeleriyle ticaret yapabilir. Herhangi bir gümrük, kota, bariyere takılmadan Avrupa'ya kolayca yayılabilirsiniz" dedi. Çalışkan, Çinli firmaların yatırım üssü olarak İzmir'i seçmeleri durumunda kazanacakları lojistik avantajlarını anlattı. Konuşmaların ardından Türk ve Çinli firma temsilcileri arasında ikili görüşmeler gerçekleştirildi.¹⁴

Kaynaklar

- ¹ http://www.referansgazetesi.com/haber.aspx?HBR_KOD=110157
- ² http://www.chinadaily.com.cn/china/2008-10/12/content_7097786.htm
- ³ http://www.chinadaily.com.cn/china/2008-10/20/content_7121515.htm
- ⁴ TÜSİAD Pekin Ofisi notları
- ⁵ <http://turkish.cri.cn/281/2008/10/09/1s102514.htm>
- ⁶ <http://arama.hurriyet.com.tr/arsivnews.aspx?id=10055840>
- ⁷ TÜSİAD Pekin Ofisi Notları
- ⁸ http://english.ccpit.org/Contents/Channel_410/2008/1028/137676/content_137676.htm
- ⁹ TÜSİAD Dış İlişkiler Bölümü ve Pekin Ofisi Notları
- ¹⁰ <http://www.euractiv.com/en/pa/china-hu-jia-wins-eu-free-thought-prize/article-176633>
- ¹¹ http://ec.europa.eu/trade/issues/respectrules/anti_dumping/pr021008_en.htm
- ¹² http://news.xinhuanet.com/english/2008-10/29/content_10269777.htm
- ¹³ http://www.referansgazetesi.com/haber.aspx?HBR_KOD=107977
- ¹⁴ <http://www.dunyagazetesi.com.tr/haber.asp?id=25652>